S B O R O V Ý L I S T

Advent a Vánoce 2026

A Slovo se stalo tělem…

(Evangelium podle Jana 1,14)

Podívej se jak telátko
olizuje Jezulátko

a pára z huby oslíka
halí ho tenká košilka

pavouci tmaví jako stín
spřádají nad ním baldachýn

od zlaté slámy svatozář
padá na Mariinu tvář

pastýři venku u beránků
foukají do trub v nočním vánku

tak radují se vzduch i země
i voda v městě Betlémě

Ivan Martin Jirous, Magor dětem,
Valdice 21. 10. 1984

Vážení a milí, přátelé a blízcí západnímu sboru v Plzni,

podívejte se na svoje tělo. Laskavě a s porozuměním. Co už má za sebou? Kdo ho nosil a čím vás proneslo? Kdy skákalo a co odskákalo? Chvělo se někdy chladem? Rozehřálo se radostí? Jak vaše tělo projevuje náklonnost? Jakým způsobem říká NE? A jak volá o pomoc? Bylo někdy moudřejší než váš rozum? Umíte fouknout? Cítíte na tváři noční vánek? Jak vaše tělo reaguje, když slunce svítí? Voní vám heřmánek? Nebo se z něj osypete? Čeho se kdo štítí? Cítíte pevnou půdu pod nohama? Zkoušíte si někdy dupnout? Je vám příjemné bosé chodidlo na podlaze? Bolí vás klouby? Kdy je vám blaze? Má vaše tělo paměť? Co po vás chce? Kdy se svírá žaludek a střeva kroutí? Kdy jste svírali něčí ruku? Nebo někoho v náruči? Co když se tělo hroutí? Jak se tváří vaše vrásky? Při úsměvu – a při mračení? Je to stejná tvář? Kdy vás tělo omezuje? Jak vás propojuje se světem kolem vás? A co to má společného s Vánocemi?

Od zlaté slámy svatozář. Slovo se stalo tělem. Mluvit nestačí. Samotná slova jsou málo, jsme tělesné bytosti. A je to tak i o Vánocích, právě o Vánocích. Kdyby o Vánocích pršela slova z nebe, vodopád božských slov – bylo by to málo. Kdyby se z nebe ozvalo dokonalé Slovo, které by vystihlo samotnou podstatu našeho bytí... slyšíte, jak abstraktně to zní? Nestačilo by to. Lidi se potřebují objímat a čuchat vůně z trouby. A taky brečet, protože stesk fyzicky bolí. Bůh to nejspíš viděl. Že jestli chce s námi komunikovat, slova nestačí. Řev nemluvněte uprostřed noci zmůže víc než tisíc božských slov. Piercing na vyplazeném jazyku puberťáka je výmluvnější než sterilní rada. A tělo nemocného, který svírá vaši ruku, má větší moc než stohy svatých knih. Protože vás osloví hluboko u kořenů vašeho soucitu, něhy, odporu, možností i limitů. Protože se dotýká vašeho těla, něco s vámi udělá, uvede vás do pohybu. Bůh to asi viděl, protože se narodil. Propojil se s naším světem tak, jak to jenom tělo dokáže. Omezeně. V jednom obyčejném lidském těle. Řvoucí dítě, nad kterým odporní i temně krásní pavouci spřádali své sítě. Od těch prvních Vánoc platí, že svatou září najdete při zemi, v docházkové vzdálenosti. Tam, kde zrovna jste, kde jste propojeni se světem kolem sebe... tam se vás dotýká Bůh.

Kristýna Kupfová

Pojďme se nebát, žijme sami i pohromadě rádi a vánoční hvězda ať nám připomíná, že nás Boží láska a milosrdenství provází na každém kroku i v roce 2027.

Staršovstvo sboru

Bohoslužby v adventu a o Vánocích

29. 11. první adventní neděle

9.30 Plzeň: bohoslužby se sv. večeří Páně (Kristýna Kupfová), adventní dílna (nejen) pro děti s Janou Kubáskovou

6. 12. druhá adventní neděle

9.30 Plzeň: bohoslužby se sv. večeří Páně (Kristýna Kupfová)
17.00 Plzeň: hudební nešpory – Adventní hudba baroka a 20. století

13. 12. třetí adventní neděle

9.30 Plzeň: bohoslužby (Jiří Tomášek)
17.00 Tlučná: bohoslužby se sv. večeří Páně (Jiří Kantor)

20. 12. čtvrtá adventní neděle

9.30 Plzeň: bohoslužby s dětskou vánoční slavností (Kristýna Kupfová)

24. 12. (čtvrtek) Štědrý den

23.00 Plzeň: půlnoční bohoslužby (Kristýna Kupfová a Jiří Tomášek)
23.00 Tlučná: půlnoční bohoslužby (Jiří Kantor)

25. 12. (pátek) Boží hod vánoční

10.00 Plzeň: bohoslužby se sv. večeří Páně (Kristýna Kupfová)

27. 12. první neděle po Narození Páně

9.30 Plzeň: bohoslužby (Radovan Rosický)

1. 1. 2027 se uskuteční novoroční výlet.

Bližší informace budou zveřejněny na webových stránkách sboru. Jste zváni!

Výstava v Galerii u Jižního

GALERIE U JIŽNÍHO

David Rafael Moulis: Jeruzalém – doteky posvátna
Výstava fotografií v kostele v Plzni je pro veřejnost otevřena 23. 11.–20. 12. 2026,
vždy v neděli 10.30–11.30, úterý 9.00–12.00
a čtvrtek 14.00–18.00.

Přehled adventních a vánočních koncertů v kostele

(Na některé je třeba si zakoupit u pořadatelů vstupenky.)

pátek 4. 12. od 19.00

Společný adventní koncert

sborů Kajetán a Punkt

pondělí 7. 12. od 19.30

Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční

Plzeňské orchestrální sdružení a pěvecký sbor Resonance

pátek 11. 12. od 16.00

Vánoční koncert

dětské pěvecké sbory Berušky a Sluníčka

úterý 15. 12. od 17.00

Vánoční koncert

dětský pěvecký sbor Mariella

pátek 18. 12. od 19.00

Vánoční koncert při svíčkách

Moonlight Concerts

neděle 20. 12. od 18.00

Na hravé struně Vánoc

Soňa Vimrová, Pavel Klimenda, Lukáš Ondruš

Pravidelný program v Plzni

Bohoslužby
každou neděli od 9.30, v čase bohoslužeb také setkání pro děti
slavení sv. večeře Páně vždy první neděli v měsíci a o svátcích
bohoslužby pro malé i velké zpravidla třetí neděli v měsíci

Podvečerní bohoslužby s hudbou (hudební nešpory)
každou první neděli v měsíci od 17.00

Biblický seminář
každou třetí středu v měsíci od 18.00 – vybrané příběhy
(Jiří Tomášek)

Modlitba ticha / křesťanská meditace
druhou nebo čtvrtou středu v měsíci (dle programu) od 18.00
(Kristýna Kupfová)

Biblická hodina
čtvrtek od 15.00 – kniha Exodus
(Kristýna Kupfová)

Hovory s Galileem
(platforma pro dialog umění, vědy a víry)
příležitostně několikrát ročně, obvykle středa od 18.00

Setkávání mládeže
každou třetí neděli v měsíci od 14.00

Pravidelný program v kazatelské stanici Nýřany

Bohoslužby v kapli sv. Petra v Tlučné
druhou a čtvrtou neděli v měsíci od 17.00

Ohlédnutí za rokem 2026

Milí přátelé, sestry, bratři,

po loňském roce, který se nesl v duchu oslav stého výročí našeho kostela, jsme letos zamýšleli zvolit poněkud klidnější tempo. Zda se nám to podařilo, můžete posoudit sami.

Hned na začátku roku nám samotný náš kostel dal jasně najevo, že ačkoliv víno z jeho kulatých narozenin je už dávno vypité, neznamená to, že se letos budeme nudit. Jak jinak si vysvětlit porouchaný zámek u vchodových dveří přesně v den lednové ekumenické bohoslužby? Děkujeme proto sousedům z Moving Station Plzeň za zapůjčení sálu a bratru faráři Bogdanu Stępieńovi za službu v improvizovaných podmínkách.

Jednou z nejdůležitějších událostí roku byla březnová volba nového staršovstva. Do nového funkčního období vstoupilo osm řádných členů a čtyři náhradníci. Kurátorem sboru zůstává znovuzvolený bratr Jiří Stočes, který si tento svůj osud sám zpečetil dlouholetou svědomitou službou. Patří mu za to velký dík, jakož i závazek ostatních členů staršovstva nenechávat všechnu práci právě na něm. Významnou změnou je také skutečnost, že naše farářka Kristýna Kupfová od září administruje farní sbor v Černošíně, kde každou čtvrtou neděli vede bohoslužby.

Hudební a kulturní život nám naštěstí přinášel především příjemná překvapení. Vzpomeňme například vydařené hudební nešpory se Starými i novými varhanními objevy v podání Markéty Schley Reindlové. Vysokou účastí byla oceněna i hudba G. F. Händela v podání sólistů, pěveckého sboru Ad laetitiam a instrumentálních hudebníků pod vedením Miloslava Esterleho. V září pak Hanka Pumrová připravila odlehčené hudební pasticcio, do něhož vlastními příspěvky přispěla řada jednotlivců i rodin spjatých se sborem. V našem kostele se také uskutečnilo uvedení knihy Jana Hellera Otevřené nebe i otevřená srdce. Jan Heller byl v našem sboru konfirmován a večer, který zorganizoval bratr Mikuláš Vymětal, nabídl vedle vzpomínek a fotografií také čtení jeho dopisů a písně s jeho texty.

V průběhu roku pokračovala pravidelná setkávání nad Písmem: biblické hodiny se věnovaly tématu „Praotcové a pramatky“, biblický seminář přešel od studia apoštolského vyznání do tématu „Oblíbené (a neoblíbené) biblické příběhy“. Nově jsme začali pořádat setkání s prvky křesťanské meditace. Poněkud nepravidelně se scházela také studiem zatížená mládež.

Došlo i ke dvěma přespávačkám propojeným s mládeží z Domažlic. V září došlo k setkání hudebníků doprovázejících bohoslužby, spojené s večeří a poděkováním za jejich službu. Tradiční sborový výlet nás zavedl do Litoměřic, kde nás čekala milá a inspirativní návštěva místního evangelického sboru. Svatováclavský víkend jsme pak strávili v Borových Ladách na Šumavě, včetně nezapomenutelné bohoslužby v přírodě.

V těchto chladných měsících nás velmi těší, že můžeme ohlásit úspěšnou realizaci vytápění toaletních kabinek. Nového topení se dočkala také presbyterna, klubovna a kancelář farářky, která prochází celkovou rekonstrukcí, včetně zateplení podlahy. Ani hospodářská činnost našeho sboru však nebyla prosta překvapení. Znáte to – jakmile někde odkryjete jednu vrstvu, často pod ní odhalíte další nečekanou práci. Tak jsme například do seznamu přidali výměnu poškozených soklových obkladů v presbyterně a zaplnění trhlin objevených v betonové podlaze kanceláře. Příjemným překvapením a ulehčením byla naopak oprava výklopných mechanismů oken v suterénu, které se namísto předpokládaného zásahu specializované firmy zhostil bratr Jaroslav Horký pouze za pomoci umělé inteligence a kutilského fištróna. Jemu i celé hospodářské komisi patří vřelé díky za vytrvalou práci a schopnost hospodařit se zodpovědností a důvtipem.

Samostatnou kapitolou jsou naše varhany, jejichž technický stav nám v poslední době přinášel stále více starostí. Po konzultacích s organologem naší církve Janem Esterlem, kterému děkujeme za odborné rady, jsme se rozhodli pro úpravu traktury varhan na elektropneumatickou. Tato varianta nijak neovlivní zvuk varhan a je vzhledem k vlhkostním a teplotním podmínkám v kostele vhodnější a stabilnější. Snad nám nový nástroj přinese méně technických překvapení a více radosti z hudby.

V ohlédnutí za končícím rokem nemůžeme opomenout ani ty, s nimiž jsme se museli rozloučit. Na všechny zesnulé vzpomínáme s láskou a nadějí.

A takový byl náš rok 2026. „Odpočinkový“ rok plný překvapení budících povzdech, ale i úsměv. Děkujeme všem, kdo jste vzali do ruky tento list, za váš zájem, zvědavost, trpělivost, přátelské slovo i odvahu vyjádřit nesouhlas. V neposlední řadě děkujeme Hospodinu, že si nás na své zahradě nechává růst, a za všechny okamžiky, kdy můžeme být jeden druhému spíše plodícím ovocným stromem než plevelem.

David Hausman (bubeník)

Vánoční slovo z kazatelské stanice Nýřany/Tlučná

„Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka,
Pane, podle svého slova,
neboť mé oči viděly tvé spasení,
které jsi připravil přede všemi národy –
světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.“
Ježíšův otec a matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli.
(Lukáš 2,29–32)

Když jsem přemýšlel nad krátkým slovem k Vánocům za naši kazatelskou stanici v Tlučné, napadlo mě toto místo z evangelia, kdy spravedlivý a zbožný muž Simeon, sám veden Duchem svatým do chrámu, se tady setkává s rodiči malého dítěte Ježíše. Bere ho do náruče a takto chválí Boha. Nejen že se při tom dovídáme důvod příchodu Krista na tento svět, ale také slyšíme, jak je dovršena služba stařičkého služebníka Simeona.

A právě toto celosvětové a zároveň osobní mi přijde příznačné pro období Vánoc. Ano, příchod Božího Syna do našeho světa zároveň znamená příchod spasení pro každého z nás. Můžeme být v různých obdobích svého příběhu, jako mladá Marie a Josef, nebo v jeho naplněném stáří jako Simeon. Přesto nedávno narozený Ježíš všem přináší duchovní smysl a naplnění.

I v malém společenství kazatelské stanice Tlučná jsme vděční, že jsme celý rok mohli vrůstat do příběhu našeho Spasitele při pravidelných nedělních bohoslužbách, kdy se jeho příběh z evangelia poslouchá. Lidé přicházejí a odcházejí, stejně jako se střídají různí služebníci, ale poselství jeho příběhu zůstává pro všechny pevnou kotvou našich duší, a proto věčnou nadějí.

Ať nám tedy svítí po celý rok, ať už prožíváme jakoukoliv životní situaci. Vždyť proto se jako Světlo světa narodil.

Jiří Kantor

Vrátit varhanám křídla

Už mnoho století patří snad ke každému křesťanskému kostelu i varhany. Říká se jim „královský nástroj“ – protože asi žádný jiný jednotlivý hudební nástroj nedokáže naplnit prostory chrámů a kostelů tolika různými tóny, disponovat tolika barvami a zvukovými možnostmi. I když varhany zažily svůj zlatý věk už v období baroka, na jedinečnosti tohoto nástroje se nic nezměnilo ani ve 21. století. I dnes nás tóny varhan oslovují a povznáší.

Mít v kostele varhany je moc fajn. Když naši předkové před více než sto lety z darů a půjček postavili evangelický chrám Mistra Jana Husi, byly zde varhany daleko menší. Příležitost získat větší a vhodnější nástroj se objevila až po druhé světové válce, kdy se podařilo získat (a tím i zachránit) varhany z opuštěného evangelického kostela v Mokřinách u Aše. Ačkoli neznáme přesný rok vzniku tohoto nástroje, víme, že byl koncipován v duchu pozdního romantismu a pocházel z dílny rakouských varhanářů Bratří Mauracherových. Aby se nové varhany do našeho kostela vůbec vešly, bylo tehdy nutné provést nemalé stavební úpravy a rozšířit kruchtu. Záměr se podařilo úspěšně realizovat v roce 1956 a mokřinské varhany znovu našly domov.

Další významnou kapitolou v historii našich varhan byl rok 1973, kdy byla provedena generální oprava nástroje a spolu s ní také změna jeho dispozice ve snaze o „barokizaci“ zvuku. Návrh úprav, které byly realizovány v dobré kvalitě z pohledu intonačního i řemeslného, pocházel od významného českého varhanního virtuóza a varhanáře Dr. Jiřího Reinbergera. Od té doby už víc než 50 let naše varhany při bohoslužbách pomáhají zprostředkovávat návštěvníkům kostela naději Ježíšova evangelia a rozdávají radost posluchačům nejrůznějších koncertů, kterých se tu za ta léta uskutečnilo nepočítaně.

Jenže všechny věci časem degradují a chřadnou. To platí (snad jen s výjimkou houslí) i o hudebních nástrojích. I při svědomité běžné údržbě jednou nastane okamžik, kdy je potřeba přikročit k zásadnější opravě. Že se tenhle okamžik blíží i u našeho nástroje, to nám naše varhany už nějakou dobu naznačují. Mnoho součástí traktury (mechanismu přenášejícího povely z hracího stolu) je za hranicí životnosti, vlivem výkyvu teplot a vlhkosti občas

nehraje to, co má, a jindy zase zní to, co zrovna nemá. Zkrátka nástroj je dost poruchový a stávající plně pneumatický systém velmi nespolehlivý.

Tenhle stav už několik let ve sborovém staršovstvu nejen monitorujeme, ale také intenzivně hledáme řešení. V posledních třech letech se uskutečnilo několik odborných prohlídek s cílem najít co nejlepší způsob, jak nástroj opět uvést do dobrého technického stavu. Zdá se, že jsme cestu našli. Připravujeme velkou opravu našich varhan, jejímž cílem je obnovení jejich bezporuchového provozu. Konzultacemi bylo potvrzeno, že stav našeho nástroje nezlepší pouhá oprava stávajícího pneumatického systému, ale zásadně lepší výsledek přinese úprava na trakturu elektropneumatickou. Tento systém navíc umožní i spolehlivou funkci pomocných zařízení varhan, která jsou v tuto chvíli nepoužitelná, a zprovoznění dalších ovládacích prvků nástroje, které dosud nebyly z technických důvodů využívány. Zamýšlená oprava varhan zároveň ponechá zvukové kvality nástroje v nezměněném stavu. Co nás tedy čeká a kdy?

Tím prvním krokem je zpracování záměru obnovy varhan a získání závazného stanoviska Národního památkového ústavu. Na základě vyjádření památkářů a konkretizace našich požadavků na technické možnosti nástroje pak bude třeba vybrat zhotovitele. A potom se pustit do práce. Pokud vše půjde dobře, mohlo by to být někdy v průběhu roku 2028. Jsme moc rádi, že nad celým procesem za nás bdí a postup jednotlivých kroků koordinuje Jan Esterle, který je nejen varhaníkem, ale také konzultantem péče o varhany při ústředí ČCE. Jsme moc vděčni, že mu naše varhany leží na srdci a že vše konzultuje i s varhaníky našeho sboru.

To všechno samozřejmě bude něco stát (velmi předběžně zatím počítáme s částkou vyšších statisíců korun). Financovat potřebnou opravu bezpochyby zvládneme. Ve fondu varhan je nyní zhruba 280 tisíc korun, další prostředky získáme z našich každoročních hospodářských příjmů i z darů všech, kteří se rozhodnou jakkoli přispět. Rádi bychom také využili možností externího financování (dotací). Vždyť naše varhany neslouží jenom nám a našemu sboru, ale i všem Plzeňanům, kteří do našeho kostela při nejrůznějších příležitostech přichází. Mít v kostele varhany je opravdu fajn věc. Tak jim pojďme vrátit křídla.

Jiří Tomášek

Staršovstvo děkuje Vám všem, kteří podporujete sbor i finančně.

Díky za vaše saláry, dary a příspěvky do pravidelných i charitativních sbírek.

Potvrzení o poskytnutí daru Vám rádi vystavíme. Formulář žádosti je ke stažení na webových stránkách sboru v rubrice Kontakty nebo vytištěný ve sborové kanceláři. Vyplněný formulář můžete poslat na adresu plzen-zapad@evangnet.cz nebo doručit osobně.

Číslo sborového účtu je **1925019250/0600.**

Chcete-li sami stanovit účel daru, použijte některý z níže uvedených variabilních symbolů: salár – 111

celocírkevní fond oprav (Jeronymova jednota) – 222
dar na provoz sboru – 333
opravy varhan – 444
opravy kostela – 555
podpora kazatelské stanice Nýřany – 777
podpora Galerie u Jižního – 888

Pokud variabilní symbol neuvedete, bude Váš příspěvek použit jako dar na provoz sboru, případně dle rozhodnutí staršovstva sboru.

Máte-li zájem o návštěvu, rozhovor či jinou duchovní službu, neváhejte kontaktovat farářku sboru Kristýnu Kupfovou,
e-mail: krkupf@gmail.com, tel. 777 238 590.

V ostatních záležitostech se obracejte na kurátora sboru Jiřího Stočese, e-mail: ji100ces@seznam.cz, tel. 732 888 121.

V záležitostech týkajících se kazatelské stanice v Nýřanech/Tlučné podá informace Jiří Kantor,
e-mail: kantor.ji@seznam.cz, tel. 737 883 085.

Ta touha hluboko je v nás, tě znát, tvůj hlas zaslechnout, tvou spatřit tvář.
Jen v milosti tvé naleznem ten dar, tu lásku pravou nezměrnou.
Za právo, za volnost, za pokoj prosíme.
Kde vládne jen strach, tam buď, Pane, blízko sám.
Amen

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Plzni – západní sbor
Němejcova 1722/2, 301 00 Plzeň IČO 45 333 700
https://plzen-zapadni-sbor.cz
plzen-zapad@evangnet.cz

Redakce sborového listu: Kristýna Kupfová
Grafická úprava: Pavel Falátek